

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Eğitimdeki ekonomik eşitsizliklerin ve masrafların analizi, MEB bütçesinin eğitim yatırımlarına ayrılan payının değerlendirilmesi, öğretmenlerin ve tüm eğitim emekçilerinin çalışma koşullarının ve ücretlerinin iyileştirilmesi, köy okullarının durumu ve taşınalı eğitim uygulamalarının değerlendirilmesi, anadilinde eğitimin sağlanması için gerekli koşulların belirlenmesi ve eğitimde ayrımcılık ve ideolojik müdahalelerin etkilerinin incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İç tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederim. 12.09.2023

Gülstan Kılıç Koçyiğit
Kars Milletvekili

Bugünün Türkiye'sinde, ekonomik krizin ağırlığı halkın sırtına yüklenmektedir ve bu durum, eğitim alanındaki -zaten mevcut olan- eşitsizlikleri daha da artırmaktadır. Okulların açılmasıyla birlikte okula gitmek için gerekli olan zorunlu masrafların geçen yıla göre %120'nin üzerinde arttığı, anadilinde eğitim hakkının ihlal edildiği ve ayrımcılığın sınıflara indiği bir dönemde bulunmaktadır.

Eğitim sisteminde, gelir dağılımı ve sosyal eşitlik alanlarında hükümetler değişse de değişmeyen sorunlar olduğu malumken, 22 yıllık Ak Parti iktidarı döneminde sorunların giderek devasa boyutlara ulaşmıştır. Tam 17 kez eğitim sistemi ve 9 kez Milli Eğitim Bakanı değişmiş ve her değişim sorunlara yenilerini eklemiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay her geçen yıl düşürülmüş, bu pay 2002 yılında yüzde 17,18 iken 2023 yılına gelindiğinde yüzde 9,18'e gerilemiş ve eğitim harcamalarının esas yükü velilerin sırtına yüklenmiştir. Bugün Türkiye, OECD ülkeleri arasında ilköğretimden yükseköğretime kadar yıllık bazda devlet tarafından karşılanan giderler bakımından öğrenci başına 36 ülke içinde 34. sırada yer almaktadır.

4+4+4 sistemiyle düz liseler kapatılmış, sadece liselere girişlerde 5 farklı sınav sistemi denemiş ve sınavlar sonucunda Anadolu ya da fen liselerine yerleşemeyen binlerce öğrenci açıkta kalmıştır. Bu öğrenciler zorla imam hatip liseleri, meslek liseleri ve özel okullara yönlendirilmişlerdir. 4+4+4'e geçildiğinden beri kamu okullarına ayrılmayan bütçe, "teşvik" adı altında özel okullara aktarılmıştır.

2002 öncesi %2 olan özel okul oranı %25'lere ulaşmıştır. 13 bin 800 köy okulu kapatılmış, çocuklar "taşınmalı eğitim" adı altında eğitimden uzaklaştırılmışlardır. Öğrencilerin barınma sorununu çözecek bir yaklaşım ile eğitim imkanı sunulmamış, yoksul ailelerin çocukları merdiven altı gerici tarikatlara ve bunlarla ilişkili vakıf, cemaat ve derneklerin yurtlarına mahkum edilmişlerdir.

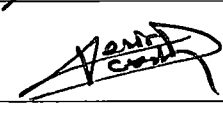
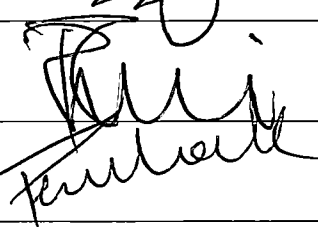
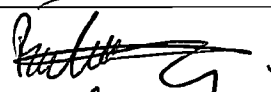
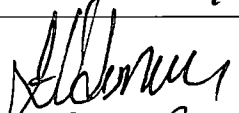
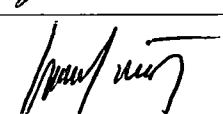
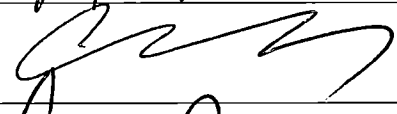
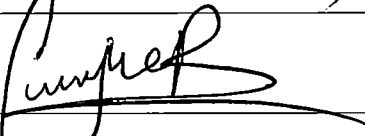
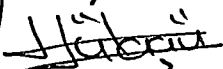
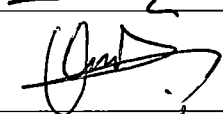
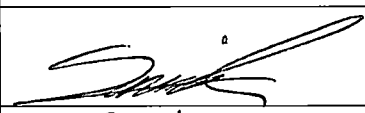
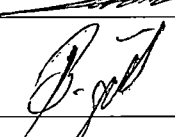
Eğitimde piyasalaştırma politikalarıyla birlikte kadrolu öğretmen alımı neredeyse durma noktasına getirilmiş, ataması yapılmayan öğretmen sayısı 700 bini geçmiştir. Eğitim emekçileri ücreti-sözleşmeli adı altında güvencesizleştirilmiş, özel sektör öğretmenleri, kamudaki öğretmenlere göre daha düşük ücretler, daha uzun çalışma saatleri ve kısa süreli sözleşmelerle çalıştırılmışlardır.

Eğitim, herkesin temel bir hakkıdır ve devlet bu hakkı sağlamakla yükümlüdür. Ancak bu hakkın birçok yönüyle ihlal edildiği görülmektedir. Özellikle, kız çocukları, engelli çocuklar, anadili Türkçe olmayan tüm çocuklar, mülteci çocuklar ve geçici koruma altındaki çocuklar eğitime erişimde dezavantajlıdır ve bu eşitsizlik hali giderek güçlenmektedir.

Eğitimdeki sorunlara ek olarak, ayrımcılık ve ideolojik müdahale de ciddi bir sorundur. Özellikle, eğitimde ailelerin gelir durumu ve sınıfsal farklılıkları çocukların eğitime erişiminde çok ciddi farklar ve eşitsizlikler yaratmaktadır.. İdeolojik motivasyonlarla din dersleri zorunlu hale getirilmiş, sayıları arttırılmış, yabancı dil dersleri azaltılmış ve müfredattan toplumsal cinsiyet eşitliği, evrim teorisi ve felsefe dersleri çıkarılmıştır. Karma eğitime karşı söylemlerin yaygınlaştırılmış, zaten kırılğan bir alan olan kız çocuklarının eğitime katılımı değil uzaklaştırılması teşvik edilmiştir.

Tüm düzeylerinde demokratik, anadilinde ve ücretsiz eğitim esas olmalıdır. Eğitim bu ülkenin tüm halklarına, dillerine, dinlerine, inançlarına, inancı olmayanlara, cinsiyet kimliklerine ve cinsel yönelimlerine, yaşam tarzlarına ve dünya görüşlerine eşit ve saygılı bir yaklaşıma sahip olmalıdır.

Toplumsal barışın, hak ve özgürlüklerin, eşitlik ve adaletin temellerini sağlamlaştıracak, çocukların ve gençlerin eğitim hakkını koruyacak, anadilinde eğitim hakkını sağlayacak, toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendirecek ve eğitim emekçilerinin haklarını savunacak politikaların hayata geçirilmelidir.

1	ACI BOZAN	MERİN	Alın
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	Ceylan
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	Keziban
6	TUNCER BAKIRHAN	SİİRT	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	Perihan
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	Al
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	Zeki
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	George
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	